

Treaty Series No. 45 (1968)

Agreement

between the Governments of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, Canada, Australia, New Zealand, India and Pakistan of the one part and the Imperial Ethiopian Government of the other part

respecting the War Cemeteries, Graves and Memorials of the British Commonwealth in Ethiopian Territory

Addis Ababa, 12 April 1967

[The Agreement entered into force on 6 November 1967]

Presented to Parliament by the Secretary of State for Foreign Affairs
by Command of Her Majesty

June 1968

LONDON
HER MAJESTY'S STATIONERY OFFICE

1s. 6d. net

Cmnd. 3643

በኢትዮጵያ ነዘት ስለሚገኙ በመር ሜባ ለወደት የብሪቲሽ ከመገሄልዝ
የመር ኃይል አብሎች የመታበቢያ መታበር ስፍሪያች፣ መታብሮችና ሰውል ቶች ጉባይ
የታላደ ብሪታገያና በሜገ አየርላገዬ፣ የከናባ፣ የአውስትራሊያ፣ የነውዚላንዬ፣
የሕገዬና የፓኪስታገ መገነሥታት በአገዬ ወገገ በወል ሆነው ከኢትዮጵያ ነገሥ
ነግሥት መገነ ቦታ የተደረግ ስምምነት::-

ዓታላ ደ ብሪታገያና ሰሜን አየርላገዱ፣ ከናቸ፣ አውስ ትራሊያ፣ ኒውዚላገፉ፣ ሕግዱና ያስታገ / ተገነሥተቻቸው የከመያ የልዝ የመር ኃይል አባሎች ታብር የአስተባደር ከሚሸገ ሥራ ተከሩይ የሆኑና ከዚህም ተተሎ "ተከሩይ አገሮች " በመበል የሚመታሱት /በወል ሆነው እና የኢትየጵያ ጋገው ነገሥት መግነሥት ፤

እ.አ.አ. በ1939 — 1945 መር ነት ጊዜ በኢትየጵያ ገዛት ለወደት የከወገልዝ አግሮች የመር ኃይል አባሎች የወታሰቢያ ወታበር ስፍራያች/ ከአሁን በኃሌ እግፁ አግባቡ "የከወገሄልዝ የመር ኃይል አባሎች የወታሰቢያ ወታበር ስፍራ ወይም "የከወገሄልዝ የመር ኃይል አባሎች የታበር" በሚል የሚመተቡት/ ከማናቸውም የሆነትና የወበተበት አዩጋ አግዲመበትና ተግቢው ከብርና ተግታቴ እግዲዩረገላቸው ሁላቱም ወግኖች በጋራ ወገልስ በመነበስት:—

ለዚሁ ዓላማ እንዩ ስምምነት ለመዋዋል ወስነው፡በሚከተለው ዓይነት ተስማምተዋል::∸~

ሽግተጽ 1

እ.አ.አ. ነገበት 21 ተገ 1917 ዓ.ም. በገጕዛዊ ቻርተር የተመ ረተው የከወገሄሰዝ የጠር ኃይል አበሎች ወታበር አስተባር ከሚሽገ/ ከዚህ በኃል "ከሚሽኑ" እየተበለ የሚጠተሰው/በተበሩይ አገሮች ስም ሆና የከወገሄሰዝ የጠር ኃይል አበሎች የወታበቢያ ወታበር ስፍራይችገና ወታበሮችገ አተማወቁ ለማ ተሎ፣ ለማስገገበትና ለጠቅሳለው አስተባደር ተተናታን የሌሎው በለውሉ ሥልወገ ወሆኑን የኢትዮጵያ ገጉሠ ነገሥት ወንገሥት ያውቅላ ታል ። በዚህም መሠረት የኢ ትዮጵያ ገጉሠ ነገሥት ወገነሥት በኢትዮጵያ ምዩር ተነበሩንና ግዳታውን ለመፈጸም ለሚወስ የመ አስፈላጊ እርቃሻና ስለ ከወገሄሰዝ የጠር ኃይል አበሎች የወታበር ወታበቢያ ስፍሪያችና ወታበሮች የሚነሱትን ጉዓዮች ከኢትዮጵያ በለሥል ወናች ጋር ተነጋገር ወብኔ ለማነኘት ሥል እንደለው ያውቅላ ታለ ማለት ነው።

- 1. የከመንቴስዝ የጠር ኃይል አብሎች የመታሰቢያ መታበር ስፍራያች . ከሁን የሚገኙበትን ወሩት ለሁልጊዜም ያለአንቶች ከፍይ ከሚሽኑ በነፍ አንዲገ ለግልበት የኢትዮጵያ ንጉሠ ነግሥት መንግሥት ይሰመል :: ሆኖም በተባለው መሬት የኢትዮጵያ ንጉሠ ነግሥት መንግሥት በለቤትነት እንዩተጠበተ ነው: :—
- 2. በኢትየጵያ ምዩር በሕዝብ ወይም በጎል ባለጎብረተች ወሬት ላይ በሚገኙት የከመንሄነዝ የጠር ኃይል አብሎች የመታሰቢያ መታብር ስፍ ሪያች ከሚሽኑ ያላገባች ከፍያ በጎፍ ሊጠተምበቸው የሚያስችለው ዘዳ በስ ምምነት ጉባፉ በሚመለከታቸው የኢትዮጵያ በለሥል ቁኖችና በከሚሽኑ መክከል ይወበናል::—

የኢትኖጵያ ነገመ ነገሥት ወገ፣ ሥትም በዚህ በክሚሽት አርላታ የጠናተ እንደሆነ ከማከኘ ሆኖ ከስፈላጊውን ለማድረገ ተስማምቷል ፡፡—

አንቀጽ 3

- - 2. ከሚሽኑ በኢትየጵያ ነዘት በሕዝብም ሆነ በጎል በለንብረቶች መሬት ላይ በሚገኙ የከወገቴለዝ የጠር ኃይል አበሎች የመታሰቢያ መታብር ስፍሪያችም ከረገዱ ጉባዱ በሚመለከታቸው በለሥልብኖች ስምምነት መሠረት የመታብሮችን አተጣውተና የስፍሪያችን አጠበበቅ ለመወሰን ሥልብን ተስጥቶ ታል ::—

3. የኢትየጵያ ነገው ነግሥት መገግሥት በከመገቴስክ የወር ኃይል ከበሎች መብር ስፍራያች ከከበቤ የሚገኙ መሬቶች ከመታበር ስፍራያች በሳም፤ ፀታታና ከብር ጋር ለማይከማ ተነበር ከገባይውሱ የተያለውን ሁሉ ያደርጋል ::--

ከነተለ 4

ከሚሽኑ ራሱ ክልሀነና ወይም በከሚሽኑና በኢትየተያ ገሙ ነገሥት ቀገነሥት ፈቃዬ ክልሀነ በቀር ከቀቃበሮችና ከቀቃበር ስፍራያች አስከሩኖችን ተፍሮ ማውብት አይቻልም፡፡ ከከሚሽኑ ተያቴ ክል ተረበላቸው በስተቀር የኢትዮ ተያ ነገሥ ነገሥት ጉባፍ የመቀለከታቸውና በለሥልወኖች ሁሉ አስከሩኖችን ተፍሮ ለማውብትና ለመውብዬ ወይም ለማዘወር ከነል መያቴያች የሚቀርቡ ማውል ከቻያችን አገባይ ተበሎ ያስጠነቀያል፡፡

ከጎተለ 5

የተከፋይ አገሮችን የመር ኃይሎች ወይም ከኃይሎች አገፉ ክፍለ መር ለፈጸወው ሺብዱ ወታሰቢያ መወል ት በኢትዮጵያ 1ዛት ለማ ተም በሚታበብ ጊዜ ሁሉ አሰቡ በከሚሽኑ አማከይነት ለኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ወንገሥት ይተር ብና ስምምነት ይመ የቅበታል : ፣ እንዩዚህ ያለ ጥያቄ ለኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ወንገሥት ከከሚሽኑ ሌላ በማናቸውም ወንገዱ ቢቀርብ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ወንገሥት ጉዓዩን ለከሚሽኑ ያስ ተለልፍና ከከሚሽኑ ጋር በሚያዩር ገው ስምምነት ወሠረት የሚወስያውን እርምሻ ይወስናል ::——

.የማናቸውም የመታበቢያ ለመል ቶች ማ ተሚያ ስፍል በቅይሚያ የኢትየጵያ ---- የጠና ተጠየተለ ተպተር መተር መተር መተር

ከጎተጽ 6

የኢትዮጵያ ገሥ ነግሥት ጠግንሥት በሚሸኑ በዚህ ስምምነት ወሠረት ተገባፉን በሚያከናውነበት ጊዜ አሁገ ወክፊል ይኖርበት ከነበረው ተረተ፤ ተብርና ማናቸውም ወሰል ክፍያ ነፃ እገዲሆን ያዩርጋል:: ወደፊትም ስለተረተ ገብር ወይም መስል ከፍያያች አዲስ ደገበች ቢወጡ የኢትዮጵያ ገጉሠ ነገሥት መገኘሥት ከሚሽኑ በዚህ ሰምምነት መሠረት ተነበፉገ በሚያከናውግበት ጊዜ ሁሉ ከነዚህም ነቆ አንዲህን አማከኝ ሆና በሚቻለው መገኘፉ ክርብታውን ያደርጋል ፡፡ ሆኖም በከሚሽኑ ተተተረው በኢትዮጵያ ጉባሪ የሆኑ ሠፊታኞች በደመከ በተን ሂዛብ የሚያገኙት ከፍያና በገገዘብም ሆነ በሌሉ የሚያገኙት ተትም አሁን በሚሠረበት የኢትዮጵያ የሥራ ነብር ደገብም ሆነ ወደፊት የሚወብ ቢኖር በዚያው መሠረት አንዲካፍሉ ይደረጋል ፡፡ ጉባሩ የሚመለከታቸው የኢትዮጵያ በለሥላ ልናች ከሚሽኑ ከተጠተሱት ክፍያያች ነፅ የሚሆንበትን የአህራር ዘዴ ከክሚሽኑ ጋር ሆነው ያዘጋኝሉ። ፡—

አንተጽ 7

ከሚሽን በዚህ ስምምነት በተበጠው ሥል ቁገ መሠረት ተነ**በደን በሚያከ** ናውነበት ጊዜ ከተጠቀሱት የተረተና ግብር ከፍይያች ነ<mark>ዓ ከመሆኑ በስ</mark>ተተር በኢትዩጵያ ገዛት የሚሠረበቸውን ማናቸውንም <mark>ሴሳ ሕጉ</mark>ትና ደ**ገ**በች የማከበር ግዜታ አለበት: :——

አንተጽ 8

ይሀ ስምምነት በመነቢያው የተጠተሱት አግሮች በሙሉ ከፈረሙብት ጊዜ አግስተ የጽና ይህናል : i---

ለዚሁም ምስከር ይሆን ዘገፉ ስማቸውን ከዚህ በታች የፈረሙት በዩ ግንግሥታቸው የተወከሎት በለሥል ቁኖች ይህን ስምምነት በየስማቸው እግጸር በተመለከተው ተን ፈርመውበቷል ::---

ስቃምነት በአዲስ አበበ ከተጣ በአገቡ ቅጂ አኩል ተተበይነት በላቸው በኢነ፣ሊዝኖና በአማርኛ ተዘጋጀ፡፡ ይህም ዋናው ቅጂ በኢትዮጵያ ገነሠ ነገሥት መገነሥት ዋና ቤተ መዘነብት ተተማጭ ሆኖ በዚሁ መገነሥት አማስይነት ለሌሎች ፈዲሚ እግሮች ትክስለኛነታቸው የተረጋገጠ ቅጂቻች እንዲሳኩላቸው ይደረጋል፡፡

ስለ ታለቋ ለብሪታንያና በሜን ከይርላገፉ መገኘሥት

T. E. BROMLEY 12th April 1967

ስለ ከናባ ወገገሥት

MICHEL GAUVIN 12th April 1967

ስለ አውስ ትራል ያ ከመን ቴስዝ መንን ሥት

W. R. CROCKER 18.V.67

ስለ ኒውዚላ ገጹ መንገሥት

T. E. BROMLEY 12th April 1967

ስለ ሕንድ ሬተብሊክ መንገሥት

K. L. MEHTA 12 April 1967

ስለ ፓኪስታን ወን፣ሥት

S. R. KHAIRI November 6th, 1967

ስሶ ኢትየ~~ሰ~~ያ ነገሠ ነገሥት መገነሥት ATO KITEMA YIFRU 26/2/60

AGREEMENT.

BETWEEN THE GOVERNMENTS OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND, CANADA, AUSTRALIA, NEW ZEALAND, INDIA AND PAKISTAN OF THE ONE PART AND THE IMPERIAL ETHIOPIAN GOVERNMENT OF THE OTHER PART, RESPECTING THE WAR CEMETERIES, GRAVES AND MEMORIALS OF THE BRITISH COMMONWEALTH IN ETHIOPIAN TERRITORY

The Governments of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, Canada, Australia, New Zealand, India and Pakistan (being countries whose Governments participate in the work of the Commonwealth War Graves Commission and which are hereinafter referred to as "the participating countries"), and the Imperial Ethiopian Government,

Animated by a common desire that the places of burial in Ethiopian territory of members of the Armed Forces of the Commonwealth Countries who have fallen in the War of 1939-1945 (hereinafter referred to as "the Commonwealth War Cemeteries" or "Commonwealth War Graves" as the case may be) should be protected from risk of disturbance and assured of respect and care,

Have decided to conclude an Agreement for this purpose and have accordingly agreed as follows:

ARTICLE 1

The Commonwealth War Graves Commission (hereinafter referred to as "the Commission") incorporated by Royal Charter dated the 21st day of May 1917 is recognised by the Imperial Ethiopian Government as the sole authority charged on behalf of the participating countries with the duties of laying out, constructing and maintaining Commonwealth War Cemeteries and Graves. The Imperial Ethiopian Government recognise the right of the Commission to perform all acts necessary to enable it to fulfil its duties and functions in Ethiopian territory and to settle with the Ethiopian Authorities all questions concerning the Commonwealth War Cemeteries and Graves.

ARTICLE 2

- (1) The free use of the areas of land on which the Commonwealth War Cemeteries are presently located shall be granted to the Commission by the Imperial Ethiopian Government free of cost and in perpetuity. It is understood that the said land shall remain the property of the Imperial Ethiopian Government.
- (2) Arrangements for the free use by the Commission of land forming the sites of Commonwealth War Graves in publicly or privately owned Cemeteries in Ethiopian territory shall be settled by agreement between the

competent Ethiopian Authorities and the Commission. The Imperial Ethiopian Government undertake to use their good offices for this purpose if requested by the Commission.

ARTICLE 3

- (1) The Commission is authorised to enclose the Commonwealth War Cemeteries, to lay them out and construct them according to a scheme approved by the Commission, to erect in them sepulchral monuments or other structures, to make plantations in them, to construct and maintain water installations, to enact regulations governing visits to and the internal control of such Cemeteries and to select persons who may be nationals of the participating countries to take charge of such cemeteries.
- (2) The Commission is further authorised to provide for the laying out and maintenance of Commonwealth War Graves in publicly or privately owned Cemeteries in Ethiopian territory in agreement with the competent authorities.
- (3) The Imperial Ethiopian Government shall use their best endeavours to prevent land in the vicinity of a Commonwealth War Cemetery being put to uses inconsistent with the peace, seclusion and dignity of the Cemetery.

ARTICLE 4

Exhumation of bodies from the Commonwealth War Cemeteries or Graves, unless undertaken or authorised by the Commission and the Imperial Ethiopian Government, shall not be permitted. The Imperial Ethiopian Government undertake to instruct the competent Ethiopian Authorities to refuse all applications for permission to effect such exhumations or removals of bodies unless made by the Commission.

ARTICLE 5

Any proposal for the erection in Ethiopian territory of a monument designed to commemorate a feat of arms of the Armed Forces of the participating countries or of any unit of those forces shall be communicated to the Imperial Ethiopian Government by the Commission for their concurrence. Should such a proposal reach the Imperial Ethiopian Government by any other channel, the Imperial Ethiopian Government shall refer it to the Commission for consideration and shall consider in agreement with the Commission what action is to be taken thereon.

The sites of any memorials shall be subject to the prior approval of the Imperial Ethiopian Government.

ARTICLE 6

The Imperial Ethiopian Government shall exempt the Commission from all present taxes, dues or other State or local charges or impositions of whatsover nature with which the Commission might otherwise be chargeable by reason of the carrying out of its official functions in accordance with the present Agreement. The Imperial Ethiopian Government shall at the request of the Commission use their good offices in order to exempt the Commission from all future taxes, dues, charges or impositions of whatsoever nature

with which the Commission might otherwise be chargeable by reason of the carrying out of its official functions in accordance with the present Agreement. However, salaries, wages and all other remunerations in cash or benefits in kind received by persons normally resident in Ethiopia and employed by the Commission shall be liable to pay income tax thereon in accordance with Ethiopian Income Tax laws in force or which may hereinafter be in force. The competent Ethiopian Authorities shall arrange with the Commission the procedure for applying the foregoing exemption.

ARTICLE 7

In exercising the rights conferred by the present Agreement, the Commission shall conform to the laws and regulations in force in Ethiopian territory except in so far as the Commission is exempted therefrom by the provisions of the present Agreement.

ARTICLE 8

This Agreement shall come into force on the date on which all the Governments named in the preamble shall have signed it.(1)

⁽¹⁾ The Agreement entered into force on 6 November, 1967.

In witness whereof the undersigned, duly authorised by their respective Governments, have signed the present Agreement on the dates appearing opposite their signatures.

Done at Addis Ababa, in English and in Amharic, both texts being equally authoritative, in a single copy, which shall be deposited in the archives of the Imperial Ethiopian Government by whom certified copies shall be sent to the other signatory Governments.

For the Government of the United Kingdom and Northern Ireland

T. E. BROMLEY

12th April 1967

For the Government of Canada

MICHEL GAUVIN

12 April 1967

For the Government of the Commonwealth of Australia

W. R. CROCKER 18.V.67

For the Government of New Zealand

T. E. BROMLEY

12th April 1967

For the Government of the Republic of India

K. L. MEHTA 12 April 1967

For the Government of Pakistan

S. R. KHAIRI

November 6th, 1967

For the Imperial Ethiopian Government ATO KITEMA YIFRU 26/2/60(2)

⁽²⁾ This date is reckoned according to the Gregorian calendar and is equivalent to 6 November 1967.

HER MAJESTY'S STATIONERY OFFICE

Government Bookshops

49 High Holborn, London w.c.1
423 Oxford Street, London w.1
13A Castle Street, Edinburgh 2
109 St. Mary Street, Cardiff cfl 1Jw
Brazennose Street, Manchester 2
50 Fairfax Street, Bristol 1
258/9 Broad Street, Birmingham 1
7-11 Linenhall Street, Belfast BT2 8AY

Government publications are also available through any bookseller